

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
"Ε.Σ.Α.με.Α."
ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΦΟΡΟΥΜ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ
ΑΝΑΠΗΡΙΑ

NATIONAL
CONFEDERATION OF
DISABLED PEOPLE
"N.C.D.P."
MEMBER OF THE EUROPEAN
DISABILITY FORUM

Εξαιρετικά Επείγον
Πληροφορίες: Μπαρμπαλιά Ελένη

Αθήνα/Athens: 29-4-2014
ΑΡ. Πρωτ/Ref. Nr: 2046

Υ4ε3

Προς: - Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων
κ. Κ. Αρβανιτόπουλο
- Υφυπουργό Παιδείας & Θρησκευμάτων
κ. Σ. Κεδίκογλου
Υφυπουργό Παιδείας & Θρησκευμάτων
κ. Β. Γκουλέκα
- Πρόεδρο και Μέλη Διαρκούς
Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων

ΚΟΙΝ:

- Γραφείο Πρωθυπουργού Αντ. Σαμαρά
- Γραφείο Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης κ. Ευ. Βενιζέλου
- Υποεπιτροπή για τη μελέτη θεμάτων Αναπηρίας της Βουλής
- ΟΛΜΕ
- ΔΟΕ
- ΠΕΣΣΕΑ
- ΠΟΣΕΕΠΕΑ
- Φορείς Μέλη Ε.Σ.Α.με.Α.

ΘΕΜΑ: «Υπόμνημα Ε.Σ.Α.με.Α. για το νομοσχέδιο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης που τέθηκε σε διαβούλευση από το Υπουργείο Παιδείας»

*Κύριε Υπουργέ,
Κύριοι Υφυπουργοί,
Κύριε Πρόεδρε και Μέλη Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων,*

Η Ε.Σ.Α.με.Α., μελέτησε με προσοχή το νέο νομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας που κατατέθηκε σε διαβούλευση στην ιστοσελίδα www.opengov.gr τη Μεγάλη Πέμπτη 16/4/2014, ημέρα συμβολική κατά κάποιον τρόπο, αφού αντανακλά τα πάθη από τα οποία έχει περάσει ο χώρος της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία.

Το νομοσχέδιο, κατά γενική ομολογία, σχεδιάστηκε ερήμην της Ε.Σ.Α.με.Α. των φορέων μελών της και του συνόλου των φορέων της επιστημονικής και εκπαιδευτικής κοινότητας. Θα

Ελ. Βενιζέλου 236, Ηλιούπολη, 16341, ΕΛΛΑΔΑ
Τηλ. 210.9949837 Φαξ 210.5238967
e-mail: esaea@otenet.gr
<http://www.esaea.gr>

El. Venizelou 236, 16341 Ilioupoli, GREECE
Tel. +30210.9949837, Fax 30210.5238967
e-mail: esaea@otenet.gr
<http://www.esaea.gr>

υπενθυμίζουμε τον διαρκή αγώνα της Ε.Σ.ΑμεΑ να παρευρεθεί εκπρόσωπός της στην Επιτροπή που συστήθηκε για το σχεδιασμό και την αναμόρφωση της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία. Εντέλει, το νομοσχέδιο σχεδιάστηκε ερήμην μας και δόθηκε σε διαβούλευση μέσα στην εορτινή περίοδο του Πάσχα, δηλαδή σε μια περίοδο νεκρή για οποιαδήποτε παραγωγική δραστηριότητα!

Το υπόμνημα αυτό συνιστά μία πρώτη παρέμβαση, με αφορμή τη συνεδρίαση της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων στις 29.4.2014 για να συζητηθεί το εν λόγω νομοσχέδιο. Η Ε.Σ.ΑμεΑ την πρώτη αυτή παρέμβαση θα την εμπλουτίσει και θα την οριστικοποιήσει μετά και την ανοιχτή διαβούλευση που θα πραγματοποιήσει στις 5 Μαΐου 2014 με τους φορείς του αναπηρικού κινήματος, τους φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας και λοιπούς κοινωνικούς φορείς.

Με απογοήτευση διαπιστώνουμε ότι αυτό το σχέδιο αποτελεί ένα κωδικοποιημένο κείμενο της υφιστάμενης νομοθεσίας, δηλαδή συρραφή διατάξεων και νομοθετημάτων που το μεγαλύτερο μέρος τους δεν έχουν εφαρμοστεί στην πράξη και συνεπώς δεν έχουν αξιολογηθεί.

Συνδέοντας την έλλειψη ουσιαστικού διαλόγου -η οποία χαρακτηρίζει το σχεδιασμό όλων των νομοσχεδίων που αφορούν τον πολύπαθο χώρο της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία- με το γεγονός ότι αυτό το νομοσχέδιο έρχεται σε ρητή αντίθεση με το άρθρο 24 «Εκπαίδευση» της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία που κυρώθηκε από το σύνολο των μελών του Ελληνικού Κοινοβουλίου με την ψήφιση του ν. 4074/2012, τότε δικαίως θέτουμε το αίτημα της άμεσης απόσυρσής του και της έναρξης ουσιαστικού διαλόγου με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας του αναπηρικού κινήματος και κάθε κοινωνικού φορέα που συμμετέχει στην εκπαιδευτική διαδικασία των ατόμων με αναπηρία.

Θεωρούμε χρήσιμο προς κατανόηση των ανωτέρω, να παραθέσουμε το άρθρο 24 της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία:

Άρθρο 24 Εκπαίδευση

1. Τα Κράτη Μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ΑμεΑ στην εκπαίδευση. Με σκοπό να πραγματοποιήσουν το δικαίωμα αυτό χωρίς διάκριση και βάσει των ίσων ευκαιριών, τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ένα σύστημα ενταξιακής εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα και δια βίου μάθηση που αποσκοπεί:

- (α) στην πλήρη ανάπτυξη των ανθρώπινων δυνατοτήτων και την αίσθηση αξιοπρέπειας και αυτοεκτίμησης, και την ενίσχυση του σεβασμού για τα δικαιώματα του ανθρώπου, τις θεμελιώδεις ελευθερίες και την ανθρώπινη ποικιλομορφία,
- (β) την ανάπτυξη της προσωπικότητας, των ταλέντων και της δημιουργικότητας των ΑμεΑ, όπως επίσης και των διανοητικών και σωματικών ικανοτήτων, στο μέγιστο βαθμό,
- (γ) στη διευκόλυνση των ΑμεΑ προκειμένου να συμμετέχουν αποτελεσματικά σε μια ελεύθερη κοινωνία.

2. Για την πραγματοποίηση αυτού του δικαιώματος, τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι:

(α) τα ΑμεΑ δεν αποκλείονται από το γενικό εκπαιδευτικό σύστημα λόγω της αναπηρίας, και ότι τα παιδιά με αναπηρία δεν αποκλείονται από τη δωρεάν και υποχρεωτική πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ή τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, λόγω της αναπηρίας,

(β) τα ΑμεΑ μπορούν να έχουν πρόσβαση σε μια ενταξιακή, ποιοτική και δωρεάν πρωτοβάθμια εκπαίδευση και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σε ίση βάση με τους άλλους, στις κοινότητες στις οποίες ζουν,

(γ) παρέχεται εύλογη προσαρμογή των αναγκών του ατόμου,

(δ) τα ΑμεΑ θα λαμβάνουν την υποστήριξη που απαιτείται, εντός του γενικού εκπαιδευτικού συστήματος, για να διευκολύνουν την αποτελεσματική τους εκπαίδευση,

(ε) αποτελεσματικά εξατομικευμένα μέτρα υποστήριξης παρέχονται σε περιβάλλοντα που μεγιστοποιούν την ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη, σύμφωνα με το σκοπό της πλήρους ένταξης.

3. Τα Κράτη Μέρη διευκολύνουν τα ΑμεΑ να αποκτήσουν δεξιότητες τόσο ως προς το πώς θα διάγουν τη ζωή τους, όσον και ως προς την κοινωνική ανάπτυξη τους για να διευκολύνουν την πλήρη και ίση συμμετοχή τους στην εκπαίδευση και ως μέλη της κοινωνίας. Γι' αυτό, τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων:

(α) διευκόλυνση της εκμάθησης Braille, των εναλλακτικών κειμένων, βοηθητικών και εναλλακτικών μεθόδων, μέσων και μορφών επικοινωνίας και προσανατολισμού και κινητικών δεξιοτήτων, και διευκόλυνσης της υποστήριξης και της καθοδήγησης από/προς άτομα/ομάδες σχετικές με την αναπηρία,

(β) διευκόλυνση της εκμάθησης της νοηματικής γλώσσας και της προώθησης της γλωσσικής ταυτότητας της κοινότητας των κωφών,

(γ) διασφάλιση ότι η εκπαίδευση των ατόμων και συγκεκριμένα των παιδιών που είναι τυφλά, κωφά ή κωφώτυφλα, παρέχεται στις πιο κατάλληλες γλώσσες και μεθόδους και μέσα επικοινωνίας για το άτομο, και σε περιβάλλον που μεγιστοποιεί την ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη.

4. Για να βοηθήσουν στη διασφάλιση της πραγματοποίησης αυτού του δικαιώματος, τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την πρόσληψη δασκάλων, συμπεριλαμβανομένων και δασκάλων με αναπηρία, οι οποίοι είναι ειδικευμένοι στην νοηματική γλώσσα και/ή στην γλώσσα Braille, και για την εκπαίδευση επαγγελματιών και προσωπικού οι οποίοι εργάζονται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Τέτοια εκπαίδευση ενσωματώνει την ευαισθησία για θέματα αναπηρίας και τη χρήση κατάλληλων βοηθητικών και εναλλακτικών μεθόδων, μέσων και μορφών επικοινωνίας, εκπαιδευτικών τεχνικών και υλικού για υποστήριξη των ΑμεΑ.

5. Τα Κράτη Μέρη διασφαλίζουν ότι τα ΑμεΑ έχουν τη δυνατότητα να έχουν πρόσβαση στη γενική τριτοβάθμια εκπαίδευση, στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, στην ενήλικη εκπαίδευση και στη δια βίου μάθηση χωρίς διάκριση και σε ίση βάση με τους άλλους. Ως προς αυτό, τα Κράτη Μέρη διασφαλίζουν την παροχή εύλογης προσαρμογής στα ΑμεΑ.

Δυστυχώς, το «νέο» αυτό νομοσχέδιο σε καμία περίπτωση δεν συνιστά αναμόρφωση του υφιστάμενου συστήματος εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία, αφού με τον τίτλο του και μόνο είναι προσανατολισμένο στο παρελθόν. Ο όρος «ειδική αγωγή», τον οποίο διατηρεί, δεν είναι συμβατός με το άρθρο 24 «Εκπαίδευση», το οποίο παραθέσαμε στην προηγούμενη ενότητα του κειμένου.

Ο νομοθέτης οφείλει να μιλήσει για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία καθολικά. Η εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία πρέπει, βάσει της νέας δικαιωματικής προσέγγισης για την αναπηρία και των Διεθνών Συμβάσεων που έχουν υιοθετηθεί από τη χώρα μας, να αποτελέσει υποσύστημα της γενικής εκπαίδευσης. Αυτό δεν θα επιτευχθεί όταν η ίδια η νομοθεσία διαχωρίζει τους μαθητές με αναπηρία σε «αγώγιμους» και «εκπαιδευσίμους».

Επίσης, το νομοσχέδιο αυτό έρχεται σε ρητή αντίθεση και με σειρά άλλων άρθρων της Διεθνούς Σύμβασης, όπως το άρθρο 9 «Προσβασιμότητα», αφού ο νομοθέτης με περισσή ευκολία προχώρησε στην κατάργηση της παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 3699/2008, με την οποία καθορίζονταν η σύσταση συμβουλευτικών γνωμοδοτικών Επιτροπών για την παρακολούθηση της φυσικής και ηλεκτρονικής προσβασιμότητας στα σχολεία της χώρας. Η διάταξη παρά την επιμονή της Ε.Σ.ΑμεΑ να εφαρμοστεί, όχι μόνο δεν εφαρμόστηκε αλλά με το παρόν νομοσχέδιο καταργείται, παρόλο που στη χώρα μας ένα μεγάλο μέρος των σχολικών κτιριακών υποδομών και εγκαταστάσεων είναι απροσπέλαστα, όχι μόνο στους μαθητές με αναπηρία αλλά και στους εκπαιδευτικούς, και εν γένει στους εργαζόμενους με αναπηρία.

Η προσβασιμότητα, ως σημείο κλειδί για την ισότιμη ένταξη των μαθητών με αναπηρία στο εκπαιδευτικό σύστημα, όπως κάθε μαθητή που ανήκει στο γενικό πληθυσμό, παραμένει άγνωστη στους συντάκτες του νομοσχεδίου!!!!

Από τα αρνητικότερα σημεία του νομοσχεδίου είναι οι διατάξεις που αφορούν στην ένταξη των εκπαιδευτικών με αναπηρία στο χώρο της εκπαίδευσης. Διατάξεις που καθορίζουν την προτεραιότητα πρόσληψης εκπαιδευτικών με τύφλωση, κώφωση και κινητικές αναπηρίες σε σχολεία τυφλών, κωφών και κινητικά αναπήρων αντίστοιχα. Αυτές οι διατάξεις αποτελούν κραυγαλέο παράδειγμα άνισης μεταχείρισης και καταστρατήγησης διατάξεων του αναθεωρημένου Συντάγματος της χώρας, όπως το άρθρο 4 (ισονομία ελλήνων πολιτών) σε συνδυασμό με την παρ. 2 του άρθρου 116, και την παρ. 6 του άρθρου 21. Εύλογα τίθεται το ερώτημα, γιατί οι ιθύνοντες των υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας συνεχίζουν να αγνοούν μοντέλα εκπαιδευτικής πολιτικής ανεπτυγμένων ευρωπαϊκών χωρών, όπως η γειτονική Ιταλία στην οποία δεκαετίες τώρα οι εκπαιδευτικοί με αναπηρία εντάσσονται σε ισότιμη βάση και διδάσκουν στα σχολεία της Γενικής Εκπαίδευσης;

Σωστή αλλά γενικόλογη η ένταξη του στόχου της Υποστηρικτικής Τεχνολογίας και του Καθολικού Σχεδιασμού (παρ. 6, 7 και 8) στο άρθρο 1 του νομοσχεδίου όπως και τα μέτρα διευκόλυνσης στην πρόσβαση στο χώρο στην μαθησιακή διαδικασία καθώς και στην παροχή Υποστηρικτικών Τεχνολογιών που καλούνται να σχεδιάσουν τα ΚΕΔΥΥ.

Η καταγραφή όμως της πραγματικότητας επιβάλλει τον ενεργό και σημαίνοντα ρόλο της Ε.Σ.ΑμεΑ και των φορέων μελών της στη συζήτηση για την μεθοδολογική προσέγγιση και τη χρήση των νέων τεχνολογιών/υποστηρικτικών τεχνολογιών. Είναι γνωστό ότι αυτή τη στιγμή έχουμε φτάσει στο παράδοξο να υπάρχουν αγορασμένα τεχνικά βοηθήματα υποστηρικτικής τεχνολογίας, τα οποία όμως είτε είναι κλειδαμένα στα ντουλάπια των σχολείων, είτε δεν

μπορούν να διαλειτουργήσουν με το εκπαιδευτικό υλικό που έχει κατασκευαστεί με πλήθος ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Το σύνολο σχεδόν του υπάρχοντος ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού δεν κατασκευάζεται με τις σωστές προδιαγραφές, και έρχονται εκ των υστέρων οργανώσεις ή ακόμα και ορισμένοι εκπαιδευτικοί με ζήλο, που από μόνοι τους το ψηφιοποιούν σε κατάλληλη μορφή! Δεν θα ήταν ωφελιμότερο, η ΕΣΑΜΕΑ που διαθέτει και την εμπειρία και την τεχνογνωσία να συμμετέχει σε ομάδες εργασίες και σε επιτροπές με σκοπό την παρασκευή της μεθοδολογίας, και το σχεδιασμό του εκπαιδευτικού υλικού; Τέτοιου είδους πρακτικές οδηγούν αυτομάτως στην σωστή κατανομή και εξοικονόμηση οικονομικών πόρων που σπαταλούνται άσκοπα και άωφελα μέχρι σήμερα.

Αξιότιμε κύριες κύριοι,

Θεωρούμε χρέος μας να επισημάνουμε ότι η λήψη μέτρων και πολιτικών για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία είναι αποσπασματικές, και με διαχρονική ευθύνη όλων των πολιτικών ηγεσιών του Υπουργείου δεν έχουν καμία συνέχεια. Η τακτική αυτή δεν έχει τίποτα, ασφαλώς να ζηλέψει από το ιστορικό γιοφύρι της «Άρτας». Απόδειξη αποτελεί το Σχέδιο Δράσης που εκπονήθηκε το Δεκέμβριο του έτους 2009 από την κοινή Επιτροπή που είχε συσταθεί μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και της Ε.Σ.ΑμεΑ. και των φορέων μελών της, και το οποίο παραμένει αναξιόποιητο έως και σήμερα. Αυτό το Σχέδιο Δράσης, που συντάχτηκε πριν την εμφάνιση της δεινής οικονομικής κρίσης και της συνεχούς μείωσης των κονδυλίων που διατίθενται για την εκπαίδευση, στηρίχθηκε στην καταγραφή της τότε υφιστάμενης πραγματικότητας. Δυστυχώς, πλήθος διατάξεων του «νέου» νομοσχεδίου για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία έρχεται σε αντίθεση και με το Σχέδιο Δράσης του 2009, το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει πολύτιμο οδηγό για την ουσιαστική αναμόρφωση του συστήματος εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία.

Αναμφίβολα, η εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία δεν έχει ανάγκη από ένα νέο νομοθέτημα **Βασική και αναγκαία προϋπόθεση**, ειδικά στην παρούσα οικονομική περίοδο, **προκειμένου κάθε μαθητής με αναπηρία να έχει ίσες ευκαιρίες με του υπόλοιπους μαθητές στην εκπαίδευση, αποτελεί:**

- Η επισήμανση των ειδικών συνθηκών και της **δυναμικής του χώρου της ειδικής εκπαίδευσης που απαιτεί επιπλέον πόρους** σε σχέση με τη Γενική Εκπαίδευση.
- Ο προσδιορισμός μετρήσιμων στόχων.
- Η αναλογική αύξηση πόρων για την Ειδική Εκπαίδευση σε συνάρτηση με τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό και τις ειδικές απαιτήσεις των μαθητών και η ορθολογική απορρόφηση των πόρων.
- Η καταγραφή των διατιθέμενων πόρων. Αναλυτικός προϋπολογισμός δράσεων, απογραφή προηγούμενων δράσεων, κατανομή πόρων με βάση τις Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας και δημοσιοποίηση του αναλυτικού προϋπολογισμού και του τελικού κόστους για όλες τις παρεμβάσεις.

Αδιαμφισβήτητα, για επιτευχθεί οικονομοτεχνική, ποιοτική και ποσοτική αξιολόγηση της κάθε παρέμβασης που λαμβάνει χώρα σε γενικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, για να είναι βιώσιμες οι νέες προοπτικές και να επιτευχθεί ο έλεγχος της σωστής διαχείρισης των διατιθέμενων πόρων για την Ειδική Εκπαίδευση με απώτερο σκοπό τη διασφάλιση της ισονομίας των μαθητών της Γενικής και Ειδικής Εκπαίδευσης (5^η Δράση του Σχεδίου Δράσης

του έτους 2009) απαιτείται η ικανοποίηση του πάγιου αιτήματος της Ε.Σ.ΑμεΑ. για τη

Σύσταση:

- **Ειδικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ατόμων με Αναπηρία στο Υπουργείο Παιδείας.** Εάν ήταν ώριμη η πράξη της σύστασης αυτής της Γραμματείας στο τέλος της δεκαετίας του 1980 ακόμα πιο ώριμη είναι στην τρέχουσα περίοδο που χαρακτηρίζεται από βαθύτατες οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές.
- **Αναβάθμιση της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής σε Γενική Διεύθυνση** και διάρθρωσή της σε διευθύνσεις και τμήματα, ώστε να αποκτήσει η εκπαίδευση των ΑμεΑ ουσιαστική διοίκηση από την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου. Σήμερα η Διεύθυνση της Ειδικής Αγωγής είναι με γυρισμένη την πλάτη της στο μέλλον, χωρίς ίσως να ευθύνονται οι άνθρωποι που υπηρετούν σε αυτήν. Η δομή της είναι απαρχαιωμένη και ανήκει στο παρελθόν.
- **Τμήματος Εκπαίδευσης Ατόμων με Αναπηρία στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής** ειδικά μετά τις αυξημένες αρμοδιότητες που θέτει σε αυτό το παρόν νομοσχέδιο.
- **Τμήματος Εκπαίδευσης Ατόμων με Αναπηρία στο Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».**
- **Τμήματος Εκπαίδευσης Ατόμων με Αναπηρία στον ΕΟΠΠΕΠ.**

Σημείωση: Η σύσταση τμημάτων εκπαίδευσης Ατόμων με Αναπηρία αποτελούν βασική και αναγκαία προϋπόθεση για να μπορέσουν το ΙΕΠ, το ΙΤΥΕ «Διοφάντος» και ο ΕΟΠΠΕΠ να ανταποκριθούν στις αυξημένες αρμοδιότητες επί εξειδικευμένων θεμάτων που αφορούν στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία.

Αμέσως ποιο κάτω παραθέτουμε τις βασικότερες ενστάσεις της Ε.Σ.ΑμεΑ. επί των άρθρων του νομοσχεδίου που αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της δημόσιας διαβούλευσης www.opengov.gr, επισημαίνοντας τις αντιθέσεις του νόμου με τα βασικά σημεία του άρθρου 24 της Διεθνούς Σύμβασης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, και εν γένει με τις βασικές αρχές και τη φιλοσοφία αυτής της Σύμβασης:

Τίτλος νομοσχεδίου - Άρθρο 1 «Έννοιες-Σκοπός»

1. Το νομοσχέδιο διατηρεί με ακατανόητο τρόπο τον αδόκιμο αναχρονιστικό όρο «Ειδική Αγωγή», ο οποίος πρέπει να καταργηθεί για τους λόγους που αναλύσαμε στην εισαγωγική ενότητα του κειμένου.
2. Το νέο νομοσχέδιο διακρίνεται όπως και ο ν. 3699/2008 για την έλλειψη πρόβλεψης κυρώσεων και εν γένει μέτρων για την πλήρη εφαρμογή της υποχρεωτικότητας της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία, αφού δεν διαχωρίζει την «Ειδική Αγωγή» από την «Εκπαίδευση των Ατόμων με Αναπηρία», προσδιορίζοντας με αυτόν τον τρόπο ότι τα άτομα με αναπηρία χωρίζονται σε «εκπαιδεύσιμα» και «μη εκπαιδεύσιμα».
3. Στο άρθρο 1 που αφορά στην έννοια και το σκοπό της Ειδικής Εκπαίδευσης των Ατόμων με Αναπηρία δεν γίνεται ουδεμία αναφορά στη Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία της οποίας η εφαρμογή θα αξιολογηθεί από τα αρμόδια όργανα του ΟΗΕ. Το άρθρο 1 θα πρέπει να κάνει ρητή αναφορά στο άρθρο 24 της σύμβασης. Αυτό το νομοσχέδιο πρέπει να εμφορείται από τις αρχές και τη φιλοσοφία της Σύμβασης.

Άρθρο 2: Οργάνωση και στόχοι της Ε.Α.Ε.

1. Η κατάργηση της παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 3699/2008 (κατάφωρη παραβίαση του άρθρου 9 «Προσβασιμότητα» της Διεθνούς Σύμβασης βλ. στην εισαγωγή του κειμένου) έχει ήδη κριθεί αρνητικά στο εισαγωγικό σημείωμα του παρόντος υπομνήματος.
2. Απαιτείται στους στόχους της ειδικής εκπαίδευσης, η συμπλήρωση του στόχου της «Ζωντανής» Βοήθειας. Προς αυτή την κατεύθυνση πρέπει να συμπεριληφθεί παρ. στ. **«Ζωντανή» βοήθεια είναι οι ενδιαμέσοι, συμπεριλαμβανομένων των οδηγών, των αναγνώστων και των επαγγελματιών διερμηνέων της νοηματικής γλώσσας, που θα διευκολύνουν την πρόσβαση ενός μαθητή με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες τόσο στα κτίρια και τον εξοπλισμό όσο και στην εκπαιδευτική διαδικασία εν γένει.**

Άρθρο 3: Μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Στην παρ. 1 δεν συμπεριλαμβάνεται με διακριτό τρόπο η κατηγορία αναπηρίας Σύνδρομο down, παρόλο που και στον νέο Κανονισμό Βαθμού Αναπηρίας (ΦΕΚ 1506/ΤΒ'/2012 έχει ενταχθεί ως ξεχωριστή αναπηρία. Επίσης θα αποτιμηθεί θετικά και η συμπερίληψη των μαθητών με σπάνιες παθήσεις..

Άρθρο 4: Διαγνωστικοί αξιολογικοί και υποστηρικτικοί φορείς

1. Επαναλαμβάνεται ο νόμος 3699/2008, αφού τα ΚΕΔΔΥ, συνεχίζουν να χαρακτηρίζονται στο εν' λόγω νομοσχέδιο από διευρυμένη παροχή συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών, η οποία καθίσταται κενή περιεχόμενου εάν δεν προβλεφθεί στελέχωσή τους με επαρκές ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό εξειδικευμένο σε κατηγορίες αναπηρίας. Προς αυτή την κατεύθυνση απαιτείται η λήψη στοχευμένων και όχι αποσπασματικών μέτρων για την αντιμετώπιση των επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών σε θέματα ειδικής εκπαίδευσης για κάθε κατηγορία αναπηρίας.
2. Στη Γνωμάτευση των ΚΕΔΔΥ που καθορίζεται στην περ. στ. απαιτείται ο καθορισμός της παροχής «ζωντανής βοήθειας», όπως προτείνεται στις παρατηρήσεις του άρθρου 1 (βλ. ανωτέρω).
3. Ερωτηματικά τίθενται για την παρ. 1β της παρ. 3 με την οποία προβλέπεται η έκδοση ΥΑ συναρμοδίων υπουργείων για τον καθορισμό χρήσης του ICF. Χρήση του ICF από ποιους και γιατί; Στην αιτιολογική έκθεση γίνεται εκτενής αναφορά στην ανάγκη αποιατρικοποίησης του συστήματος εκπαίδευσης. Εύλογα τίθεται το ερώτημα, σε τι αποσκοπεί η πρόβλεψη χρήσης του ICF στην εκπαιδευτική διαδικασία από εκπαιδευτικούς που δεν γνωρίζουν το ανωτέρω σύστημα;
4. Η παράγραφος 5 κρίνεται ως απαράδεκτη, αφού παρέχει τη δυνατότητα στα ΠΙΔ άλλων υπουργείων να συνιστούν διαγνωστικό αξιολογικό φορέα και να εκδίδουν γνωματεύσεις, που αφορούν στην εκπαιδευτική διαδικασία, χωρίς να απαιτείται η συμμετοχή εκπαιδευτικού Ε.Α.Ε. Τέτοιου είδους διατάξεις εντείνουν τον κίνδυνο περαιτέρω ιατρικοποίησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Άρθρο 6: Φοίτηση

1. Το 2008 επί του αντίστοιχου άρθρου 6 του ν. 3699/2008 που αφορούσε στη φοίτηση των ατόμων με αναπηρία τοποθετούμασταν ως εξής: «Σε ότι αφορά τη φοίτηση των

μαθητών με αναπηρία, διαπιστώνουμε ότι και σε αυτό το νομοσχέδιο δεν προσδιορίζεται ο στόχος, το περιεχόμενο και οι κατηγορίες αναπηρίας των μαθητών προς τους οποίους προορίζεται η "παράλληλη στήριξη-συνεκπαίδευση". Όπως έχουμε αναφέρει, ο στόχος και το περιεχόμενο αυτού του μέτρου διαφέρει ανάλογα με τις ανάγκες κάθε αναπηρίας. Ειδικότερα, για τους μαθητές με σοβαρές εκπαιδευτικές ανάγκες, στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει σχολείο στην περιοχή, κατά τη γνώμη μας, δεν μπορεί να παρέχεται εκπαίδευση από το γενικό σχολείο. Σε αυτές τις περιπτώσεις απαιτείται η ίδρυση και λειτουργία σχολείου οικοτροφείου, η λειτουργία τμήματος οικοτροφείου σε Πολυδύναμο Ενιαίο Κέντρο Ειδικής Εκπαίδευσης». Επισημαίναμε επίσης ότι η στήριξη από ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό στις περιπτώσεις μαθητών με σοβαρές εκπαιδευτικές ανάγκες πρέπει να είναι υποχρεωτική.»

Με το άρθρο του παρόντος του νομοσχεδίου, όχι μόνο δεν αλλάζει τίποτα αλλά η παράλληλη στήριξη-συνεκπαίδευση, ως διαδικασία που αποτελεί θεμελιώδες συστατικό στοιχείο για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία, υποβαθμίζεται και περιορίζεται ακόμη περισσότερο. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με τον ενταξιακό χαρακτήρα που οφείλει να έχει διαρκώς η εκπαιδευτική διαδικασία των ατόμων με αναπηρία. **Για την Ε.Σ.ΑμεΑ και το αναπηρικό κίνημα, η παράλληλη στήριξη πρέπει να παρέχεται εξατομικευμένα για το σύνολο των τάξεων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και με ανάλογο τρόπο στο γυμνάσιο και στο λύκειο.** Το παρόν νομοσχέδιο, αντιθέτως, περιορίζει την παράλληλη στήριξη έως και την Γ' Τάξη Γυμνασίου, αφαιρώντας το δικαίωμα αυτό στους μαθητές με αναπηρία των λυκείων!

Το νομοσχέδιο θέτει ως προϋπόθεση τη δυνατότητα του μαθητή να παραμείνει στην τάξη χωρίς υποστήριξη για διάστημα ίσο με το μισό του πρωϊνού ωραρίου. Και ποιος θα το κρίνει αυτό; Μήπως, ο αξιολογητής εκπαιδευτικός του ΚΕΔΔΥ ή της ΕΔΕΑΥ έχει γνώσεις μελλοντικές για τις ανάγκες του κάθε μαθητή με αναπηρία, ειδικά όταν γνωρίζουμε ότι μαθητές συγκεκριμένων κατηγοριών αναπηρίας έχουν διακυμάνσεις στη συμπεριφορά και στη ψυχοσυναισθηματική τους ανάπτυξη;

2. Το νομοσχέδιο πρέπει να προβλέψει αναλυτικά προγράμματα και για το σύστημα εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία, εφόσον υιοθετείται από το νομοθέτη η φιλοσοφία της ένταξης.

Η εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία πρέπει να αποκτήσει ενταξιακό και ουσιαστικό χαρακτήρα, και όχι να διατηρήσει τον συνθηματικό χαρακτήρα που είχε και συνεχίζει να έχει μέχρι σήμερα! Εντέλει είναι αδιανόητο να έχει σοβαρή ενταξιακή διάσταση η εκπαίδευση, όταν έχει θεσπιστεί η υποστήριξη του μαθητή στην τάξη με προσωπικό βοηθό που διαθέτει η ίδια η οικογένεια! (βλ. άρθρο 7 του νομοσχεδίου)

Άρθρο 7: Θέματα κωφών, τυφλών και αυτιστικών μαθητών

1. Για την επιλογή Διευθυντή και την τοποθέτηση εκπαιδευτικών σε σχολεία Κωφών – Τυφλών, η γνώση για την ελληνική νοηματική γλώσσα (ΕΝΓ) και τη γραφή Braille πρέπει να αποτελεί βασική και αναγκαία προϋπόθεση. Ως εκ τούτου, στις παραγράφους 1 και 2 απαιτείται **η διαγραφή των εδαφίων με τα οποία δίνεται η δυνατότητα τοποθέτησης εκπαιδευτικών με λιγότερα προσόντα σε περίπτωση που δεν πληρείται η προϋπόθεση της γνώσης της ΕΝΓ και της γραφής Braille.**

2. Η παρουσία διερμηνέα νοηματικής γλώσσας πρέπει βάσει του νόμου να καθίσταται υποχρεωτική στις συνεδριάσεις και συνελεύσεις των συλλόγων διδασκόντων. Για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητο να προβλεφθεί στο νόμο Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ Υπουργείου Παιδείας και Ομοσπονδίας Κωφών Ελλάδας (Ο.Μ.Κ.Ε) για την παροχή υπηρεσιών διερμηνείας ελληνικής νοηματικής γλώσσας από την ΟΜΚΕ.
3. Έως τη συγκρότηση της Επιτροπής για την πιστοποίηση της επάρκειας της ΕΝΓ και της γραφής Braille πρέπει να προβλεφθεί με διακριτό τρόπο η ισχύς βεβαιώσεων επάρκειας και της γραφής Braille.
4. Να καταργηθεί η διάταξη με την οποία δίδεται η δυνατότητα στην οικογένεια του μαθητή να παρέχει στον τελευταίο υποστήριξη με ειδικό βοηθό η σχολικό νοσηλεύτη. **Η διάταξη αυτή ακυρώνει αυτομάτως το δημόσιο χαρακτήρα της εκπαίδευσης και διαχωρίζει τους μαθητές με αναπηρία σε πατρίκιους και πληβείους.** Ευνόητο είναι ότι οι μαθητές οικογενειών με αυξημένη οικονομική δυνατότητα θα λαμβάνουν υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικές υπηρεσίες, και μαθητές οικογενειών που δεν έχουν οικονομική άνεση θα αρκούνται σε χαμηλότερης, και κατά κανόνα χαμηλής ποιότητας εκπαιδευτικές υπηρεσίες. Η διάταξη αυτή για να στηρίζει τον ενταξιακό χαρακτήρα της εκπαίδευσης πρέπει να αναφέρει ότι η παροχή παράλληλης στήριξης για κάθε μαθητή με αναπηρία βάσει σχετικής γνωμάτευσης ΚΕΔΔΥ παρέχεται υποχρεωτικά από το Υπουργείο Παιδείας.

Άρθρο 9: Σχολικές Μονάδες

1. Η διάταξη με την οποία καθορίζεται ηλικιακό όριο εγγραφής στα Ειδικά Επαγγελματικά Λύκεια το 23^ο έτος ηλικίας δεν έχει καμία λογική ούτε ενισχύει τοN ενταξιακό χαρακτήρα της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία. Δεδομένου ότι από το χώρο της Β/Βάθμιας Εκπαίδευσης απουσιάζουν τα «Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας» θα πρέπει είτε να αρθεί το ηλικιακό όριο που τίθεται στην παρ. 1 περ. β για την εγγραφή στα λύκεια ΕΑΕ ΕΙΤΕ να δημιουργηθούν «Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας» και στη Β/Βάθμια Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία.

Άρθρο 20: Εκπαιδευτικοί Ε.Α.Ε

Άρθρο 21: Διορισμοί Εκπαιδευτικών ΕΑΕ

Άρθρο 22: Αναπληρωτές Εκπαιδευτικοί ΕΑΕ

1. Με τα άρθρα 20, 21 και 22 το νομοσχέδιο δεν παρουσιάζει ουδεμία καινοτομία, αντιθέτως διατηρεί διατάξεις αναχρονιστικού περιεχομένου. Η στελέχωση των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, διαπιστώνουμε ότι και με αυτό νομοσχέδιο, γίνεται με μετάθεση, διορισμό, απόσπαση ή αναπλήρωση όταν διαπιστώνονται κενά. **Ο χώρος της ειδικής εκπαίδευσης και η ιδιαίτερη σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ των μαθητών με αναπηρίες και των εκπαιδευτικών τους, απαιτεί την τοποθέτηση των εκπαιδευτικών στις σχολικές μονάδες εκπαίδευσης ατόμων με αναπηρίες με μόνιμη σχέση εργασίας, ούτως ώστε να διασφαλίζει και την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης.** Μόνο με αυτό τον τρόπο θα αποφευχθεί ο πλήρης κατακερματισμός και το καθεστώς της ευέλικτης εργασίας των εκπαιδευτικών και των απασχολούμενων στην ειδική εκπαίδευση που οδηγούν στην υποβάθμιση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

Σε ότι αφορά στις προτάσεις μας για την επαγγελματική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, διαπιστώνουμε ότι και με αυτό το νομοσχέδιο το Υπουργείο Παιδείας

εμμένει στην ίδια απαγορευτική πολιτική. Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ορισμένες κατηγορίες ατόμων με αναπηρία προσλαμβάνονται μόνο σε οργανικές θέσεις των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής και αποκλείονται από τις οργανικές θέσεις των Σχολικών Μονάδων της Γενικής Εκπαίδευσης (π.χ. ένας τυφλός εκπαιδευτικός δεν μπορεί να διδάξει Ιστορία στο Γενικό Γυμνάσιο, ενώ μπορεί να διδάξει Ιστορία στο Πανεπιστήμιο). **Η πολιτική αυτή έρχεται σε ρητή αντίθεση με το Σύνταγμα της χώρας μας καθώς και με το Νόμο 3304/05, με τον οποίο διασφαλίζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης στην απασχόληση.**

Σε αυτό το σημείο επισημαίνουμε ότι η αναπηρία δεν αποτελεί εξειδικευμένη γνώση επί των θεμάτων εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία, αλλά απλώς μία πρόσθετη εμπειρία, η οποία από μόνη της δε συνιστά ειδικό προσόν για την πρόσληψη των εκπαιδευτικών με αναπηρία χωρίς τα πρόσθετα τυπικά προσόντα στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Εκπαίδευσης. Γι' αυτό ζητούμε να συμπεριληφθεί διάταξη, σύμφωνα με την οποία θα αίρονται όλες οι υφιστάμενες περιοριστικές και απαγορευτικές διατάξεις για την επαγγελματική ένταξη των εκπαιδευτικών με αναπηρία σε πλήρη εναρμόνιση με την ευρωπαϊκή οδηγία 2000/78/EK, όπως αυτή ενσωματώθηκε στην εθνική μας νομοθεσία με την ψήφιση του Νόμου 3304/2005.

Για τους λόγους αυτούς ζητούμε να απαλειφθούν ρατσιστικές αναχρονιστικές διατάξεις, με τις οποίες καθορίζεται η τοποθέτηση εκπαιδευτικών τυφλών, κωφών – τετραπληγικών – παραπληγικών σε αντίστοιχες σχολικές μονάδες τυφλών, κωφών, παραπληγιών-τετραπληγικών. Οι διατάξεις αυτές ακυρώνουν αυτομάτως άρθρα της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία όπως το άρθρο 5: «Ισότητα και μη Διάκριση» και το άρθρο 27 «Εργασία και Απασχόληση» με το οποίο *τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα στην εργασία των ατόμων με αναπηρίες, σε ίση βάση με τους άλλους. Αυτό συμπεριλαμβάνει το δικαίωμα στην ευκαιρία να κερδίζουν τα προς το ζην από εργασία που επιλέγεται ελεύθερα ή είναι αποδεκτή σε μια αγοράς εργασίας και σε ένα εργασιακό περιβάλλον που είναι ανοικτό, ενιαίο και προσβάσιμο στα άτομα με αναπηρίες.*

2. Φόβοι εκφράζονται για την επαγγελματική αποκατάσταση των εκπαιδευτικών με αναπηρία και εκπαιδευτικών γονέων ατόμων με αναπηρία με την κατάργηση του Πίνακα Α που προβλέπονταν στο ν. 3699/2008. **Η Ε.Σ.ΑμεΑ θέτει το αίτημα της επαναφοράς του Πίνακα Α, δεδομένου ότι με τις νέες ρυθμίσεις (μοριοδότηση κοινωνικών κριτηρίων κ.λπ) δεν προωθείται η επαγγελματική ένταξη των εκπαιδευτικών με αναπηρία και εκπαιδευτικών γονέων ατόμων με αναπηρία, αλλά ο αποκλεισμός τους από την εκπαιδευτική διαδικασία.**
3. Σε όποιες διατάξεις του νομοσχεδίου απαιτείται η γνωμάτευση ΚΕΠΑ (πχ. διορισμοί εκπαιδευτικών με αναπηρία, διορισμοί εκπαιδευτικών γονέων ατόμων με αναπηρία κ.λπ) θα πρέπει να συμπληρωθεί και με τις γνωματεύσεις που έχουν εκδοθεί από υγειονομικές επιτροπές προ ιδρύσεως ΚΕΠΑ, εφόσον οι γνωματεύσεις είναι σε ισχύ.
4. Ανεπαρκής παραμένει και η επιμόρφωση του διδακτικού προσωπικού των γενικών σχολείων σε θέματα εκπαίδευσης ατόμων με αναπηρία, ενώ ολοκληρωτική έλλειψη παρατηρείται στην υποχρεωτική κατάρτιση-εκπαίδευση-μετεκπαίδευση - επιμόρφωση σε θέματα εκπαίδευσης ατόμων με αναπηρία των εκπαιδευτικών Β/Βάθμιας εκπαίδευσης.

Η Ε.Σ.ΑμεΑ. υπενθυμίζει την πάγια θέση της που αφορά στην υποχρεωτική εκπαίδευση των φοιτητών προπτυχιακού επιπέδου σε θέματα εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Εύλογα τίθεται το ερώτημα, πώς ο εκπαιδευτικός που δεν έχει γνώσεις στο γνωστικό αντικείμενο της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία θα εντάξει κοινωνικά-συναισθηματικά αλλά και γνωστικά τους μαθητές με αναπηρία και μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (με ΔΕΠ/Υ, με δυσλεξία, με αυτισμό κτλ.) στο γενικό σχολείο; Πως θα προσαρμόσει τα Αναλυτικά Προγράμματα στις εκπαιδευτικές ανάγκες των ατόμων με αναπηρία, πως θα επιλέξει γόνιμες μεθόδους διδασκαλίας για συγκεκριμένες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες;

**Κύριε Υπουργέ,
Κύριοι Υφυπουργοί,
Κυρίες Κύριοι Βουλευτές,**

Το νομοσχέδιο που δόθηκε σε διαβούλευση από το Υπουργείο Παιδείας σε καμία περίπτωση δεν έχει μεταρρυθμιστικό χαρακτήρα. Ο πολύπαθος χώρος της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία δεν έχει ανάγκη από νομοθετήματα. Η Ε.Σ.ΑμεΑ διαχρονικά έχει τονίσει την αναγκαιότητα μίας βαθιάς μεταρρύθμισης του συστήματος εκπαίδευσης ατόμων με αναπηρία με εμπροσθοβαρή χαρακτήρα.

Αυτό το νομοσχέδιο έρχεται σε βαθιά αντίθεση με την Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και δεν εκπληρώνει την υποχρέωση που έχει η χώρα για την υλοποίηση του άρθρου 24 που αφορά στην Εκπαίδευση για την οποία κάποια στιγμή θα αξιολογηθεί.

Η Ε.Σ.ΑμεΑ. και σύσσωμο το αναπηρικό κίνημα ζητάει την απόσυρσή αυτού του νομοσχεδίου και το άνοιγμα ενός γόνιμου διάλογου για να αρχίσει μία βαθιά και ουσιαστική μεταρρύθμιση στο σύστημα της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία.

Με εκτίμηση

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

I. ΒΑΡΔΑΚΑΣΤΑΝΗΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΧΡ. ΝΑΣΤΑΣ